

מתן תורה

פרספקטיבות שונות

- 1. גיטין ס ע"א**

א"ר יוחנן משום ר' בנאה תורה מגילה מגילה ניתנה, שנאמר "אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי" (תהלים מ). ר' שמעון בן לקיש אומר תורה חתומה ניתנה שנאמר "לקוח את ספר התורה הזאת" (דברים לא).
- 2. רש"י גיטין ס ע"א**

מגילה מגילה ניתנה - כשנאמרה פרשה למשה היה כותבה, ולבסוף ארבעים שנה, כשנגמרו כל הפרשיות, חיברן בגידין ותפרן.
חתומה ניתנה - לא נכתבה עד סוף ארבעים לאחר שנאמרו כל הפרשיות כולן, והנאמרות לו בשנה ראשונה ושנייה היו סדורות לו על פה עד שכתבן.
- 3. רמב"ן הקדמה לתורה**

משה רבנו עליו השלום כתב הספר הזה עם התורה כולה מפיו של הקדוש ברוך הוא. והקרוב, שכתב זה בהר סיני, כי שם נאמר לו "עלה אלי ההרה והיה שם ואתנה לך את לוחות האבן והתורה והמצוה אשר כתבתי להורותם" (שמי' כד, יב). כי "לוחות האבן" יכלול הלוחות והמכתב, כלומר: עשרת הדברות, "והמצוה" - מספר המצוות כולן, עשה ולא תעשה, אם כן "והתורה" יכלול הספורים מתחילת בראשית, כי הוא מורה האנשים בדרך בעניין האמונה. וברדתו מן ההר כתב מתחילת התורה עד סוף ספור המשכן, וגמר התורה כתב בסוף שנת הארבעים, כאשר אמר: "לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית ה' אלהיכם" וגו' (דב' לא, כו). וזה כדברי האומר 'תורה מגילה מגילה ניתנה'.
אבל לדברי האומר 'תורה חתומה ניתנה', נכתב הכול בשנת הארבעים, כשנצטווה: "כתבו לכם את השירה הזאת ולמדה את בני ישראל שימה בפיכם" (דב' לא, יט), וציוה: "לקוח את ספר התורה הזה ושמתם אותו מצד ארון ברית ה' אלהיכם" (שם, כו).
- 4. בבא בתרא יד ע"ב - טו ע"א**

ומי כתבן?
משה כתב ספרו ופרשת בלעם ואיוב.
יהושע כתב ספרו ושמונה פסוקים שבתורה.
שמואל כתב ספרו ושופטים ורות.
דוד כתב ספר תהלים ע"י עשרה זקנים...
ירמיה כתב ספרו וספר מלכים וקינות.
חזקיה וסיעתו כתבו ישעיה, משלי, שיר השירים וקהלת.
אנשי כנסת הגדולה כתבו יחזקאל ושנים עשר, דניאל ומגילת אסתר.
עזרא כתב ספרו ויחס של דברי הימים עד לו...
יהושע כתב ספרו, והכתיב 'וימת יהושע בן נון עבד ה' (יהושע כ"ד, כט)... דאסקיה פנחס.
שמואל כתב ספרו, והכתיב 'ושמואל מת' (שמי"א כ"ח, ג)? דאסקיה גד החוזה ונתן הנביא.
- 5. אברבנאל שמואל א ט, ט**

והנכון אצלי בדבר הזה הוא, ששמואל כתב הדברים שקרו בימיו, ונתן הנביא כתב גם כן בפני עצמו, וגד החוזה כתב גם כן בפני עצמו כל אחד מהם כל מה שקרה בימיו, ושהכתובים האלה ירמיהו הנביא קיבצם וחברם יחד וסדר הספר כלו על פיהם, שאם לא כן מי קבץ המאמרים ההם בהיותם מפועלים מתחלפים? שהכתוב לא אמר שכתבו הנביאים ההם דבריהם זה אחר זה, כי אם שכל אחד כתב ספר בפני עצמו. וידמה, שירמיהו כאשר רצה לכתוב ספר מלכים, הבין ספר שמואל הקרוב אליו, והוא קבץ מאמרי הנביאים הנזכרים בספר, ואין ספק שהוסיף בו דברים לבירור המאמרים כפי מה שראה, וזהו אומרו 'עד היום הזה', והוא היה מה שכתב 'לפנים בישראל'.

עמודי ביקורת המקרא הגבוהה

- חילוף השמות האלוהיים
- סתירות
- כפילויות
- סגנון המילים
- תפיסה דתית

המקורות לפי ולהאזון

1. מקור J (ס"י) - ספר יאקו מאה תשיעית לפה"ס
2. מקור E (ס"א) - ספר אלהים מאה שמינית לפה"ס
3. מקור D (ס"ד) - ספר דברים מאה שביעית לפה"ס
4. מקור P (ס"כ) - ספר הכהנים מאה שישיית-חמישית לפה"ס
5. עורך R - Redactor היה עורך, שכינס את הספרים בהתאם.

6. פרופסור אוריאל סימון, "קדושת המקרא וחקירתו המדעית" בקש שלום ורדפהו, עמ' 283: אנחנו מצווים לרחוק מן השקר, הטעות והאשליה, ולחפש את האמת, לשמוע אותה מפי מי שאמרה ולהודות בה גם כאשר הוספת הדעת כרוכה בהוספת מכאוב.

7. הרב צבי טאו, צדיק באמונתו יחיה, עמוד כ"א תארו לכם אדם שמרכיב משקפיים אדומים, כך הוא שהוא רואה את כל העולם באדום. הוא יבוא ויעשה מחקרים על האדמימות של העולם, כיצד העולם אדום: איך השמש אדומה... אבל הכל לא היה ולא נברא, אלה בסך הכל היו המשקפיים שלו! אז מה לנו ולו, מה לנו ולכל המחקרים שלו, ולכל העיסוק שלו? מי שניגש בגישה חילונית לכתבי הקודש, בין אם לובש כיפה בין אם לאו, אינו מבין דבר.